

(א) [מסופת דברכות פ"ה הל"ב, (ג) ע"ד דף ג, (א) ולפי השב"ס לא היה הירסא ר"ן ואמאי וכו' עד דוחא, (ד) וז"ל אחר ד"ה בין כהנים, (ה) ויקרא י, (ו) נבלאשית א, (ז) נש, (ח) וקודש כ"ל, (ט) וע"י תוספת עד ה"ז ד"ה ה"ג,

תורה אור השלם

1. בעת ההוא הבר"ה? את שבט הלוי לשאת את ארון ברית? לנמד לפני? לשרתו ולקרב בשמו עד היום הזה? דברים י ה

הגהות הב"ח

(א) נמ' אמרי מעין פתיחתו סמוך לחתימתו כ"ל וכן בכל העמוד: (ב) רש"י ד"ה וזה מנ' לא שלג אמר כ"י דארבע איכא הפס' ומינה כוונ' נממק:

מוסף תוספות

א. ואת מאי קשיא, הא לא אמרין אלא דלא יפחות משלש הוא יותר משלש ועד ז' מצי אמר, וז"ל וגו', תוס' ר"פ. ב. אחר בין קדושת שבת לקדושת יו"ט הבר"ה. תוס' ה"א"ש, ג. ולא על אבוי ואמור' מוס' ע"ג. ד. משום דלא איסתכל בצורתא דווא. ט. ה. [ד]ש"ן שבת בקדושת ישראל. תוס' ה"א"ש.

והא מר לא שלג אמר. כוונ' ארבע: מעין חתימה. ולא ממנינא הוא: ה"ג י"ט שחל להיות אחר השבת. דבעי למתחם המבדיל בין קודש לקודש: ה"ג מ"ד מעין חתימתן סמוך לחתימתן צעי למימר בין קדושה שבת לקדושה יום טוב כו': האמורוס צטורה. כמו הכך דלקמן: סדר הבדלות. היינו שבע הבדלות ואף על גב דאיכא תמני בין [יום] השביעי לא קא חשיב דמעין חתימה: וחוסס בסדר בראשית. צרוך סודר בראשית. וכולהו הכך כתיבי ולהבדיל בין הקודש ובין החול ובין הטמא ובין הטמא (ויקרא י) ויבדל אלהים בין האור ובין החשך (בראשית א) ויבדל בין המים (ט): ובין כהנים ללוים כו'. מפרש להו לקמן. אבל הבדלה דשבת לא כתיב' דמעין חתימה קא חשיב ליה לקמן ולאו ממנינא: מעין חתימה היא. דקאמר וחוסס בסדר בראשית והוא ליה בין יום השביעי לשבת ימי המעשה מעין חתימה ולצ"י להו משבט: המבדיל

רש"ב"ם
והא מר לא שלג אמר ולא שבת אמר. דארבעה אמר ומה ראת אס לתפוש את המועט דיין צג' וחס לרבות צבת היה לך לומר כל שבת איכא. צבת: מעין חתימה. סוף ולאו ממנינא הוא: חתימה. סוף הצרכה חותם צצרוך: פתיחתן. התחלתן: ומאי בינייהו. דהא צרכת הבדלה מעין פתיחתן ומעין חתימתן איכא וכן רוב צרכות: יום טוב שחל להיות אחר השבת. דבעי למתחם בין קודש לקודש: סמוך גרסי' מאן דאמר מעין חתימתן סמוך לחתימתן צעי למימר בין קדושה שבת לקדושה יום טוב שבת. והכי עבדינן לאפוקי נפשין מפלוגתא: אבל לא צמולאי יום טוב לשבת. דאפרכוס יולא והמלך נכנס אין דרך ללוות האפרכוס שהכל נמשכין אחר המלך: הרגיל שבקי צהן: אומר אהם. קשיא לר' אלעזר דאמר לא לפחות משלש: הכי גרסינן פנאי היא דאמר רבי יוחנן צנן של קדושים כו'. והיינו תנאי צנן של קדושים שהוא תנא: ונהגו העם. תנאים שהיו צימיו נחלקו עליו ועושינן העם על פיהן הכי תנא אחר: ר' מנחם צר רבי סימאי. ואמרין צמסכת ע"ג פרק ר' שמעאל (דף ג.) אמאי קרי ליה צנן של קדושים משום דלא אסתכל בצורתא דווא: ולוי הלכא כווסיה. גמרא קאמר ליה: האמורוס צטורה. כגון הכך דלקמן: סדר הבדלות. היינו שבע הבדלות אע"ג דאיכא שמונה בין יום השביעי לשבת ימי המעשה לא חשיב דמעין חתימה היא: י' וחוסס בסדר בראשית. צרוך סודר בראשית צצמולאי שבת התחיל הקצ"ה

ערבי פסחים פרק עשירי פסחים

קד.

ומר לא תלת אמר ולא שבע אמר. ומסתמא או ג' או ו' תיקנו כנגד שום דבר שלא לפחות או להוסיף כדאמר בהתלכת (מנחות דף לט.). לא יפחות מו' כנגד ו' רקיעים והמוסיף לא יוסיף על י"ג כנגד ו' רקיעים וששה אוריים: מאי בינייהו. לרוב הצרכות:

ב' עי' למימר בין קדושת שבת לקדושת יום טוב הבר"ה. שאל ר' אפרים את ר"ת למה נהגו העולם להוסיף ולומר ואת יום השביעי מששת ימי המעשה קדשת הבדלת וקדשת את עמך ישראל בקדושתך דל"ן זה לא מעין פתיחה ולא מעין חתימה והשיב לו ר"ת משום חובת היום האריכו כדי לומר פעם אחת מעין ו' הבדלות. בין קודש לחול אחר. בין אור לחשך צ'. בין ישראל לעמים ג'. בין יום השביעי לשבת ימי המעשה ד'. בין קדושת שבת לקדושת יו"ט הבדלת. פירוש שצ"ט שרי מדי דלכולל נפש. ואת יום השביעי מששת ימי המעשה קדשת היינו חולו של מועד דשרי דבר האצוד וצצבת אסור. זה חלוק שבת מ"ט והיא הבדלה אחת הכי ה'. הבדלת וקדשת את עמך ישראל בקדושתך שתי הבדלות בין כהנים ליום וישראלים ו' והיו מעין חתימה דצ"ן קדש לקדש:

מורת"ב אימריה הבר"ה ב'. הוה מנאי למתוי מרבי יהודה הנשיא דלעיל אלא דניחא ליה למיפרכ מצריימא:

ד' ארבי מנחם כתיב בצורתא דווא. ארבי מנחם קאי דלמחר צמועד קטן צצרכ צמח' (דף כה) כי קא ניחא נפשיה דר' מנחם צר רבי סימאי איסתמו כל זילמניא והוו למיחלליא פירוש חלקים צלא צורה וכולה קדושתו צצציו שגם צציו היה קדוש: בין יום השביעי לששת ימי המעשה מעין חתימה היא. ה"ע הוה מנאי למיפרכ הא לא כתיבא והא דלא קמני לה לצסוף פירש רש"ס דשגחה אחר ג' הבדלות דכשאינו אומר רק ג' הבדלות היא סמוך לחתימה ואס תאמר לר' יוסי צצציו יהודה ולרצ דתמני מקדש ישראל הכי הוא מעין חתימה אדרבה כהנים ולויים וישראלים הוה טפי מעין חתימה ויש לומר דצ"ן יום השביעי לששת ימי המעשה הוה שפיר מעין חתימה סקדשנו הקצ"ה צצמולאי ונתן לנו את השבת אבל כהנים לויים וישראלים לא הוכיר ישראל אלא להקל שקלים בקדושתן מכהנים ולויים ולא הוה מעין חתימה: ולית

לסדר מעשה בראשית. וכולהו הכך כתיבי ולהבדיל בין הקדש ובין החול ובין הטמא ובין הטהור (ויבדל אלהים בין החול ובין החשך) ויבדל בין המים וגומרי' ואבדיל אהם מן העמים (ויקרא ט). אבל הבדלה דשבת לא כתיבא דמעין חתימה חשיבא לקמן ולאו ממנינא הוא והאי דלא חשיב לה לצסוף משום דלגבי שלג קמני לה דכי לא עבד אלא שלג הבדלות קאמר לה סמוך לחתימה: בין הים לחרבה. לקמן מסמי לה מצריימא: בין כהנים ולויים וישראלים גרסינן. ולקמן מפרש ליה: מקדש ישראל. מכל עלומו שיצר לא קדש אלא ישראל ולפי פירוש זה שייכא חתימה זו צצמולאי שבת: מעין חתימה היא. דקאמרת וחוסס בסדר בראשית והוא לה בין יום השביעי לשבת ימי המעשה מעין חתימה וצצצרו להו משבט: רב אמר מקדש ישראל כר' יוסי צר' יהודה: ושמואל אמר המבדיל בין קדש לחול. שמואל לא סבירא ליה ככל הכך תנאי דלעיל אלא כרבנן סבירא ליה כהן צצסוף פרק קמא דחולין (דף טו.) גבי יום טוב שחל להיות צצמולאי שבת כילד מצדילין בין קדש לחולא כו' ואמרין בגמרא היכא אמר לה להך צצכה צ"ן קדש לקדש אמר רב יהודה צצחתימה רב שישא צצריה דרצ אידי אמר צצחתימה ולית

עין משפט נר מצוה

א נמי פכ"ע מהל' שבת הל' י' טו"ע א"ח סי' תל"א פסי' א': ב ב מ"י פכ"ע מהל' שבת הל' ג טור א"ח סי' רל"ט:

רבינו הגנאל

ואקשינן והא מר ארבעה הוא דאמר וליתנהו לא תלת ולא שבע, ואמר להו תלת קאמינא אבל בין יום השביעי לשבת ימי המעשה מעין חתימה כל הברכות צצ"ן לומר מעין חתימתן סמוך לחתימתן. וקיי"ל כותיה פומבדיתאי אמרי מעין פתיחתן סמוך לחתימתן, איכא בינייהו יום טוב שחל להיות אחר שבת. דחתימתן בין קדש לקדש, מאן דאמר מעין חתימתן סמוך לחתימתן, צצ"ן לומר בין קדושת שבת לקדושת יום טוב הבר"ה. מאן דאמר מעין פתיחתן סמוך לחתימתן לא צ"ר. אמר רבי יוחנן, בנן של קדושים אומרין הבר"ה אחת. ומאי אינון ר' מנחם בר סימאי, ואמאי קרו ליה בנן של קדושים. דלא אסתכל מימיו בצורתא דווא. נהגו העם לומר שלש הבדלות, חגיגה אומרה אחת, ולית הלכתא כותיה. המבדיל צצ"ן שיאמר מעין הבדלות שבתורה.